

Sygn. akt XVII AmA 35/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Dariusz Dąbrowski**

Protokolant: Sekretarz sądowy Wioleta Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2016 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **W. A. R., (...) spółki jawnej w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o **nałożenie kary pieniężnej**

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 27 października 2014 roku nr (...)

I oddała odwołanie

II zasądza od powoda W. A. R., (...) spółki jawnej w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XVII AmA 35/15**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany w dalej „Prezesem UOKiK” lub „Prezesem Urzędu”) 27 października 2014 roku wydał decyzję nr (...) (dalej zwana również (...)), w której na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, nałożył na spółkę (...), M. Ś. sp. j. z siedzibą w K. karę pieniężną w wysokości 3112,50 PLN (słownie: trzy tysiące sto dwanaście złotych i pięćdziesiąt groszy), co stanowi równowartość: 750 EUR (słownie: siedemset pięćdziesiąt euro) za nieudzielenie informacji oraz nieprzekazanie dokumentów żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 ww. ustawy, w postępowaniu antymonopolowym o sygn. akt: (...).

W odwołaniu od powyżej decyzji powód W. A. R., M. Ś. sp. j. z siedzibą w K. (dalej również „przedsiębiorca”) zaskarżył decyzję w całości wnosząc o uchylenie Decyzji i umorzenie postępowania w sprawie oraz zasądzenie kosztów procesu, według norm przepisanych.

Powód zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. Sprzeczność istotnych ustaleń organu z treścią materiału zgromadzonego w sprawie polegającą na przyjęciu, iż odwołujący mieli możliwość udzielenia informacji dotyczących cen faktycznie stosowanych przez spółkę w odniesieniu do sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. w latach 2011 roku oraz 2012 podczas, gdy z materiału

zgromadzonego w sprawie nic takiego nie wynika, nadto za okres 2012 roku, w którym możliwym było ustalenie cen, zostały one przedstawione;

2. Naruszenie art. 7 w zw. z art. 77 k.p.a. polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszelkich okoliczności związanych z możliwością ustalenia cen na podstawie przechowywanej dokumentacji kas fiskalnych zgodnie z przepisami podatkowymi i przyjęciu, iż skoro spółka zobowiązana była przechowywać dokumenty fiskalne za okres, za który żądano udzielenia informacji, była w stanie udzielić informacji żądanych przez organ, w sytuacji, w której treść zapisów na papierowych rolkach uniemożliwia ustalenie jakich modeli one konkretnie dotyczą, a co za tym idzie, przekazania prawidłowych informacji zgodnie z żądaniem;

3. Naruszenie prawa materialnego – art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegający na jego zastosowaniu i nałożeniu kary finansowej, w sytuacji w której nieudzielenie informacji wynikało z faktu niemożności ustalenia rzetelnych danych na podstawie posiadanych dokumentów, a co za tym idzie nie było obiektywnej możliwości postąpienia zgodnie z żądaniem organu, o czym organ został poinformowany.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż w jego ocenie przedstawione przez powoda zarzuty nie zasługują na uwzględnienie, a wydana decyzja jest prawidłowa i oparta na słusznych przesłankach, co znajduje swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu decyzji. Pozwany w pełni podtrzymał stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji i odniósł się do zarzutów i twierdzeń przedstawionych przez powoda.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z 31 grudnia 2012 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie podejrzenia naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez uczestnictwo w zawartym na krajowym rynku hurtowej sprzedaży sprzętu i akcesoriów narciarskich przez (...) P. L. i M. W. sp.j. z siedzibą w W. z dystrybutorami detalicznymi produktów marki R., D., L. w tym z (...) S.A. z siedzibą w C. porozumieniu ograniczającym konkurencję na krajowym rynku detalicznej sprzedaży sprzętu i akcesoriów narciarskich polegającym na ustaleniu minimalnych detalicznych cen odsprzedaży sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. stosowanych przez dystrybutorów.

W związku z prowadzonym postępowaniem antymonopolowym, pismem z 14 marca 2013 roku Prezes Urzędu skierował do spółki (...), M. Ś. sp. j. z siedzibą w K. na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wezwanie do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma, następujących informacji i dokumentów:

1. Wskazać, czy spółka (...) zawarła z (...) P. L. i M. W.. sp. j. z siedzibą w W. (dalej jako: (...)) umowę dealerską, zgodnie z którą spółka (...) jako dealer sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. zobowiązała się przestrzegać sugerowanych cen detalicznych (wg przedstawionych przez (...) cenników). W przypadku odpowiedzi twierdzącej, wskazać należy okres, w którym warunki współpracy w zakresie dystrybucji sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. przewidywały ww. zobowiązanie. W odpowiedzi przekazać należy kopie stosownych dokumentów, potwierdzone za zgodność z oryginałem, według wymogów przedstawionych w pouczeniu poniżej.

2. Wskazać, czy spółka (...) (ewentualnie również spółka (...)) podjęła jakiegokolwiek działania w celu usunięcia z umowy dealerskiej zobowiązania spółki (...), o którym mowa w pkt 1 powyżej. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, opisać należy te działania oraz wskazać ewentualne daty zmian umowy lub innych warunków handlowych. Wskazać należy, w jaki sposób spółka (...) prowadziła dalszą politykę handlową w powyższym zakresie, tj. w jaki sposób ustalała detaliczne ceny odsprzedaży sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L.. Odpowiedź należy stosownie udokumentować.

3. W przypadku, gdyby dalsze ustalanie cen odsprzedaży, o których mowa w pkt 2 powyżej, były dokonywane we współpracy ze spółką (...), opisać, jak wyglądał proces negocjacji prowadzący do powyższych ustaleń oraz przekazać wszelką dokumentację mogącą zobrazować stosowne negocjacje i ustalenia (w tym treść korespondencji e-mailowej oraz papierowej obrazujące przebieg negocjacji i wyniku ustaleń).

4. Wskazać, czy spółka (...) wywierała na spółkę (...) w jakikolwiek sposób presję w kierunku traktowania przez spółkę (...) cen sugerowanych przez (...) jako cen sztywnych lub minimalnych; przekazując wszelkie posiadane w powyższym zakresie informacje oraz dowody.

5. Wskazać, czy spółka (...) poniosła kiedykolwiek jakiejkolwiek konsekwencje niedostosowania swoich cen detalicznych do sugestii (...), w tym stosowania własnej polityki handlowej w trakcie sezonu. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, opisać odnośne działania (...) i ich konsekwencje dla polityki handlowej spółki (...) (w tym, czy spółka (...) dostosowywała ceny detaliczne do cen sugerowanych); wskazać, w jaki sposób powyższe działania (...) były dokonywane (np. poprzez e-mail, telefonicznie, podczas spotkań) oraz wskazać odnośne daty i wysokość stosowanych w wyniku powyższego cen spółki (...) (dane te zaznaczyć należy w stosownym zestawieniu, np. w tabeli, korzystając ze wzoru, który znajduje się w pkt 11 niniejszego pisma poniżej), wraz ze stosownym udokumentowaniem.

6. Wskazać, czy spółka (...) w jakikolwiek sposób monitorowała ceny sprzedaży stosowane przez innych detalicznych dystrybutorów sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. lub też zlecała takie monitorowanie innym podmiotom. W przypadku odpowiedzi twierdzącej należy opisać sposób podejmowania powyższych czynności oraz wskazać nazwę, siedzibę i adres do korespondencji podmiotu, któremu zlecono dokonywanie powyższych czynności.

7. Wskazać należy, czy w przypadku ewentualnego stwierdzenia niestosowania się do cen wskazywanych przez (...) przez któregokolwiek z detalicznych sprzedawców sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L., spółka (...) interweniowała bezpośrednio u takich przedsiębiorców, którzy nie stosowali się do ustalonych cen sprzedaży detalicznej. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, wskazać, u których przedsiębiorców oraz w jaki sposób (np. poprzez e-mail, telefonicznie, podczas spotkań); odpowiedź należy stosownie udokumentować.

8. Wskazać, czy spółka (...) domagała się interwencji (...) w sytuacjach, gdy inni przedsiębiorcy nie stosowali się do ustalonych cen sprzedaży detalicznej. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, wskazać, co do których przedsiębiorców taka sytuacja miała miejsce oraz w jaki sposób te działania były dokonywane (np. poprzez e-mail, telefonicznie, podczas spotkań), ponadto wskazać należy, jaka była reakcja ze strony (...) na ww. działania; odpowiedź należy stosownie udokumentować.

9. Wskazać, czy spółka (...):

a) otrzymywała od innych przedsiębiorców (sprzedawców przedmiotowego sprzętu (...)) informacje o detalicznych cenach odsprzedaży sprzętu (...) stosowanych przez nich lub planowanych do stosowania;

b) przekazywała innym przedsiębiorcom (sprzedawcom sprzętu (...)) informacje o detalicznych cenach odsprzedaży sprzętu (...) stosowanych lub planowanych do zastosowania w sklepach spółki. W..

W przypadku odpowiedzi twierdzących, wskazać przedsiębiorców, których dotyczyły sytuacje wskazane w odpowiedzi oraz opisać, w jaki sposób te działania były dokonywane (np. poprzez e-mail, telefonicznie, podczas spotkań), a także stosownie udokumentować odpowiedź.

10. Wskazać imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób zaangażowanych w proces ewentualnego ustalania przedmiotowych cen sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L..

11. Przedstawić zestawienie sugerowanych przez (...) cen sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. za lata 2010-2012. Przekazać również wszelką dokumentację mogącą zobrazować powyższe (w tym treść korespondencji

e-mailowej oraz papierowej wraz z przekazywanymi cennikami) wraz ze stosowanymi przez spółkę (...) cenami przedmiotowych produktów w analogicznym okresie, zgodnie z poniższym wzorem:

Okres, w którym obowiązywał dany cennik cen sugerowanych (...) (z uwzględnieniem wskazywanych przez (...) terminów tzw. uwolnienia cen)	Produkt	Cena detaliczna sugerowana z cennika (...)	Cena detaliczna faktycznie stosowana przez spółkę (...)

Przekazać należy również wszelką dokumentację mogącą zobrazować powyższe (jak np. stosowane cenniki), **prosimy nie przekazywać** faktur sprzedaży, ani rachunków potwierdzających dokonanie transakcji.

12. Wskazać, czy przedstawiciele spółki (...) byli zapraszani na spotkania organizowane przez (...) w celu prezentacji oferty sezonowej, np. w formie targów czy innych zorganizowanych wydarzeń - w latach 2009 - 2012. Wskazać należy imiona i nazwiska osób uczestniczących w tych spotkaniach ze strony spółki (...) oraz – w miarę możliwości - nazwy innych przedsiębiorców uczestniczących w tych spotkaniach wraz z podaniem imion i nazwisk ich przedstawicieli. Wskazać miejsca i daty trwania takich spotkań. Opisać pokrótce przebieg powyższych spotkań oraz wskazać, czy w czasie ich trwania (...) przedstawiał dystrybutorom cenniki detaliczne odsprzedaży sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. na dany sezon oraz czy wywierał jakkolwiek presję w kierunku potraktowania tych cenników jako obowiązujących dla wszystkich dystrybutorów. Wskazać, czy (...) sugerował, iż możliwe jest stosownie przez dystrybutorów cen wyższych, niż te wynikające z cenników. Wskazać należy, czy (...) wskazywał wysokość marży na dystrybuowane produkty u poszczególnych dystrybutorów. Odpowiedzi należy - w miarę możliwości - stosownie udokumentować lub też wyraźnie wskazać na brak odnośnych dowodów.

Wezwanie zawierało pouczenie, iż stosownie do art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w przypadku nieudzielenia informacji albo udzielenia informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro. Ponadto Prezes Urzędu pouczył powoda, iż zgodnie z art. 108 ust. 1 pkt 3 ustawy w przypadku umyślnego albo nieumyślnego nieudzielenia informacji żądanych na podstawie art. 50 ustawy lub udzielenia informacji nierzetelnych lub wprowadzających w błąd, przez osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy, Prezes Urzędu może nałożyć na nią karę pieniężną w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Pismem z 3 kwietnia 2013 roku Przedsiębiorca udzielił odpowiedzi na zadane przez Prezesa UOKIK pytania, za wyjątkiem zawartego w pkt 11, zgodnie z którym przedstawić należało zestawienie sugerowanych przez (...) cen sprzętu i akcesoriów narciarskich marek R., D., L. za lata 2010-2012 jak również wszelkiej dokumentacji mogącej zobrazować powyższe wraz ze stosowanymi przez spółkę cenami przedmiotowych produktów w analogicznym okresie. W powyższym piśmie Przedsiębiorca w odpowiedzi na owe pytanie przedstawił przykładowe zestawienie cen detalicznych sugerowanych z cennika (...), cen detalicznych faktycznie stosowanych przez spółkę jak również cen sprzedaży faktycznie zrealizowanych, jednakże jedynie w odniesieniu do sezonu 2012/2013 a zatem okresu, który nie był w ogóle przedmiotem zapytania Prezesa UOKIK.

Pismem z 19 sierpnia 2013 roku Prezes UOKiK ponownie wezwał Przedsiębiorcę do przekazania w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od daty otrzymania pisma informacji oraz dokumentów w odpowiedzi na żądanie zawarte w pkt 11 pisma Prezesa Urzędu z 14 marca 2013 roku pod rygorem nałożenia kary pieniężnej.

Na wezwanie Prezesa UOKiK Przedsiębiorca odpowiedział pismem z 5 września 2013 roku wyjaśniając, iż nie jest w stanie przedstawić stosownego zestawienia za lata 2010-2012 ponieważ z powodu znacznej przebudowy sklepu zlikwidowane zostały katalogi, materiały reklamowe jak również cenniki dotyczące minionych sezonów. Ponadto Przedsiębiorca nadmienił, iż przebudowie sklepu towarzyszyła modernizacja sprzętu oraz oprogramowania komputerowego, która sprawiła, iż obecnie brak jest dostępu do szczegółowej specyfikacji sprzedaży detalicznej z lat ubiegłych. Żądane przez Prezesa Urzędu informacje Przedsiębiorca przedstawił na przykładzie cen stosowanych w minionym sezonie 2012/2013 w oparciu o cenniki i raporty sprzedaży.

Zawiadomieniem z 13 grudnia 2013 roku Prezes Urzędu poinformował Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie nałożenia na powoda kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwracając się przy tym o ustosunkowanie się do postawionego zarzutu nieudzielenia żądanych informacji. Dodatkowo Prezes Urzędu wezwał go na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 do przedstawienia w terminie 14 dni od otrzymania pisma informacji dotyczącej wysokości osiągniętego w ostatnim zakończonym roku podatkowym przychodu w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorców przepisów o podatku dochodowym wraz z dokumentującym to zeznaniem podatkowym. Dodatkowo pouczone o wynikającej z art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, możliwości nałożenia przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorców, w drodze decyzji, kary pieniężnej w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro, jeżeli choćby nieumyślnie nie udzieli on informacji żądanych przez Prezesa UOKiK lub udzieli nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji. Pouczono również o możliwości wynikającej z art. 108 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy nałożenia przez Prezesa Urzędu w drodze decyzji, kary pieniężnej na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy, w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli osoba ta umyślnie albo nieumyślnie nie udzieliła informacji lub udzieliła informacji nierzetelnych lub wprowadzających w błąd.

Pismem z 2 stycznia 2014 roku powód ustosunkował się do postawionego zarzutu. Przedsiębiorca podniósł, iż postawiony przez Prezesa UOKiK zarzut jest niezasadny, ponieważ udzielenie informacji we wskazanym przez Prezesa UOKiK zakresie nie jest możliwe, gdyż z uwagi na brak odpowiednich cenników, katalogów i materiałów jak również modernizację oprogramowania komputerowego wspólnicy nie posiadają obecnie dostępu do żądanych przez Prezesa UOKiK informacji. W związku z powyższym wspólnicy mogliby w oparciu o cenniki z 2011 roku przedstawić jedynie dane połowicznie tj. bez uwzględnienia cen detalicznych faktycznie stosowanych w tym okresie. A zatem w opinii Przedsiębiorcy próba wypełnienia zaproponowanej przez Prezesa UOKiK tabeli mogłaby doprowadzić jedynie do podania informacji nieprawdziwych, narażając Przedsiębiorcę na odpowiedzialność z art. 106 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W konsekwencji stawiany mu zarzut Przedsiębiorca uważa za niezasadny. Przedsiębiorca udzielił również informacji odnośnie do wysokości przychodu w ostatnim zakończonym roku podatkowym załączając zeznania podatkowe potwierdzone za zgodność z oryginałem.

Pismem z 25 lutego 2014 roku Prezes Urzędu wezwał Przedsiębiorcę do przedstawienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma:

a. dowodów wykazujących okoliczność niemożności udzielenia informacji objętych zarzutem niniejszego postępowania, w tym dokumentów potwierdzających powołany fakt modernizacji sprzętu komputerowego oraz oprogramowania komputerowego do sprzedaży detalicznej

b. wskazania jakiego typu kasą rejestrującą posługuje się spółka (...) w celu realizacji obowiązku o którym mowa w przepisie § 6 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Finansów z 14 marca 2013 roku w sprawie kas rejestrujących wraz ze wskazaniem stosownego okresu przechowywania danych fiskalnych obowiązujących W., zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy z 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa.

Dodatkowo pouczono o konsekwencjach wynikających z art. 106 ust. 2 pkt 2 oraz 108 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy tj. o możliwości nałożenia kary pieniężnej za choćby nieumyślnie nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa UOKiK lub udzielenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Pismem z 14 marca 2014 roku Przedsiębiorca przedstawił dokumenty potwierdzające fakt modernizacji sprzętu komputerowego w postaci faktur VAT, z których wynika, że modernizacja miała miejsce w okresie od sierpnia do grudnia 2012 roku. Ponadto Przedsiębiorca wyjaśnił, iż prowadzi ewidencję przy użyciu kas rejestrujących w przeważającej mierze z zapasem kopii na taśmie papierowej. Nadto wskazał, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami okres przechowywania danych fiskalnych dla tego typu kas z uwzględnieniem § 19 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 listopada 2008 roku w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania wynosił 2 lata do momentu jego przedłużenia do 5 lat rozporządzeniem z 24 czerwca 2011 roku. W związku z tym w roku 2013 Przedsiębiorca posiadał rolki z lat 2011-2012.

Pismem z 4 września 2014 roku Prezes Urzędu zawiadomił o zakończeniu postępowania dowodowego oraz pouczył o prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału i przedstawienia ostatecznego stanowiska, z którego to prawa Przedsiębiorca skorzystał przedstawiając

Pismem z 17 września 2014 roku powód przedstawił stanowisko w odniesieniu do stawianego zarzutu wskazując, że w sprawie nie zachodzą podstawy do nałożenia kary pieniężnej, a w przypadku gdyby organ doszedł do odmiennego przekonania, że kara powinna być wymierzona w jak najniższej kwocie.

Decyzją z 27 października 2014 roku nr (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na spółkę (...), M. Ś. sp. j. z siedzibą w K. karę pieniężną w wysokości 3112,50 PLN (słownie: trzy tysiące sto dwanaście złotych i pięćdziesiąt groszy), co stanowi równowartość: 750 EUR (słownie: siedemset pięćdziesiąt euro) za nieudzielenie informacji oraz nieprzekazanie dokumentów żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Od powyższej decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą przedmiotowej sprawy jest spór między organem administracji publicznej, właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów, a przedsiębiorcą dotyczący dopuszczalności nałożenia na niego kary pieniężnej z tytułu nieudzielenia informacji oraz nieprzekazania dokumentów w toku kontroli, prowadzonej przez Prezesa UOKiK w ramach postępowania o sygnaturze (...).

Na wstępie należy podnieść, iż zarzut powoda dotyczący naruszenia przez Prezesa URE przepisów postępowania administracyjnego poprzez błędne ustalenie stanu faktycznego Sąd uznał za całkowicie bezzasadny, ponieważ nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd rozpoznając sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nie może ograniczać się do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowanie sądowe. Ewentualne naruszenie przepisów postępowania administracyjnego nie jest przedmiotem postępowania sądowego i nie stanowi samoistnej podstawy uchylenia decyzji w tym postępowaniu. Celem postępowania jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór powstający pomiędzy stronami dopiero po wydaniu zaskarżonej decyzji, a nie przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego. Wniesienie do Sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna dopiero cywilne, pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym Sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego, na co wielokrotnie wskazywał tak Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak też Sąd Apelacyjny oraz Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (np.: wyrok Sądu

Najwyższy z 29 maja 1991 roku, sygn. akt III CRN 120/91, wyroku z 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98, wyrok SOKiK z 18 lutego 2004 roku o sygn. akt XVII AmT 2/03).

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu według reguł kontrydiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy. Rolą Sądu jest ustalenie w oparciu o argumenty i dowody powołane przez strony, czy doszło do naruszenia przepisów ustawy, w jakim zakresie doszło do takiego naruszenia oraz czy środki zastosowane przez Prezesa Urzędu są zgodne z przepisami ustawy oraz wymogami zasady proporcjonalności.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego naruszenia przez Prezesa Urzędu art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwanej dalej również „uokik”) należy w pierwszej kolejności dokonać analizy art. 50 ust. 2 pkt 3 uokik.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy uokik przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa UOKiK. W myśl art. 50 ust. 2 ustawy żądanie to powinno zawierać określone elementy, a mianowicie:

- 1) wskazanie zakresu informacji,
- 2) wskazanie celu żądania,
- 3) wskazanie terminu udzielenia informacji,
- 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Wspomniany artykuł wskazuje jeden z ważniejszych środków, przy pomocy których Prezes UOKiK może realizować swe ustawowe zadania oraz we właściwy sposób stosować przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sąd podziela stanowisko szeroko prezentowane w doktrynie, iż żądanie udzielenia informacji jest czynnością procesową Prezesa UOKiK o charakterze władczym, podejmowaną w celu zgromadzenia materiału niezbędnego do wykonania zadań określonych w przepisach ustawy, zarówno tych o charakterze orzecznym, jak i pozaorzecznym (np. badań i analiz rynkowych). Obowiązek dostarczenia informacji i dokumentów może być nałożony w każdym z postępowań uregulowanych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, a więc również w postępowaniu wyjaśniającym, bez względu na cel, któremu to postępowanie służy, a żądanie takie może być skierowane zarówno do strony postępowania, jak i do przedsiębiorcy, któremu status strony nie przysługuje (J. Krüger, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. pod red. A.Stawickiego, Lex, 2011).

Realizacja zadań spoczywających na Prezesie UOKiK podejmowanych w interesie publicznoprawnym, wymaga więc współdziałania ze strony przedsiębiorców, wobec czego na wypadek nieudzielenia przez przedsiębiorcę wymaganych informacji i dokumentów ustawodawca przewidział możliwość zastosowania względem takiego podmiotu sankcji finansowej.

W myśl przepisu art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy okik Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten chociażby nieumyślnie, nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie m.in. art. 50 uokik, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Zgodnie z wyrażonym w wyroku z 7 kwietnia 2004 roku poglądem Sądu Najwyższego (sygn. akt III SK 31/04) obowiązek udzielenia informacji jest możliwy do zrealizowania (z zagrożeniem sankcją za jego naruszenie) tylko wówczas, gdy skierowane do przedsiębiorcy żądanie określa wszystkie elementy wymienione w art. 50 ust. 2 uokik.

W niniejszej sprawie, pozwany dwukrotnie zwracał się do powoda o udzielenie niezbędnych, zdaniem Prezesa UOKiK, informacji. Żądania te jednoznacznie wskazywały zakres żądanych informacji i dokumentów, których przedstawienia domagał się Prezes UOKiK. Wezwania wysyłane do powoda, określały także cel żądania oraz terminy, w których Przedsiębiorca miał udzielić na nie odpowiedzi. Każdorazowo, powód był także pouczany, iż nieudzielenie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd, może spowodować nałożenie przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 2 pkt. 2 uokik.

Uznać zatem należy, iż dwukrotnie kierowane do powodowej Spółki wezwania zawierały wszystkie przewidziane prawem elementy, które są niezbędne do przyjęcia, iż żądania określone w tych wezwaniach stwarzały po stronie podmiotu, prawny obowiązek udzielenia informacji.

Uwzględniając powyższe rozważania, w świetle dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, Sąd nie ma wątpliwości, iż powód nie wypełnił, w sposób określony w otrzymanych wezwaniach i zgodnie z przepisami uokik, zobowiązania nałożonego na niego przez Prezesa UOKiK.

Pismo powoda z 3 kwietnia 2013 roku nie zawierało wymaganej przez Prezesa Urzędu odpowiedzi na pytanie 11, ponieważ udzielona odpowiedź nie zawierała zgodnie z żądaniem zestawienia cen za lata 2010/2011 oraz 2011/2012, a jedynie przykładowe zestawienie za okres 2012/2013 roku. Po ponownym wezwaniu powoda przez pozwanego do udzielenia wymaganych informacji i przedłożenia na ich potwierdzenie wymaganych dokumentów, w przesłanym przez Przedsiębiorcę piśmie z 5 września 2013 roku również nie udzielił on wymaganych informacji ani nie przedstawił żądanych dokumentów. Przedsiębiorca przedstawił argumenty mające usprawiedliwić niemożność przekazania żądanych informacji, powołując się na przebudowę sklepu oraz modernizację oprogramowania komputerowego.

W ocenie Sądu pozwany słusznie uznał, iż brak jest obiektywnego uzasadnienia dla nieudzielenia żądanych informacji przez powoda. Zgodnie z obowiązującymi do 31 grudnia 2012 roku przepisami Przedsiębiorca zobowiązany był do przechowywania dokumentacji fiskalnej, generowanej przez kasy z kopią papierową przez okres 2 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, natomiast w przypadku kas z kopią elektroniczną co do zasady przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W piśmie z 17 września 2014 roku powód sam potwierdził powyższe ustalenia co do obowiązujących ją okresów przechowywania dokumentacji fiskalnej przed 2013 rokiem. (k. 320 akt administracyjnych). Tym samym na powodzie ciążył obowiązek przechowywania dokumentacji fiskalnej w odniesieniu do roku 2011 co najmniej do końca roku 2013, natomiast w odniesieniu do roku 2013 co najmniej do końca roku 2014.

Powód otrzymał pierwsze wezwanie do udzielenia odpowiedzi 14 marca 2013 roku, przez co jego obowiązek przechowywania dokumentacji fiskalnej w formie papierowej wygasł jedynie w odniesieniu do roku 2010. W stosunku do lat 2011 i 2012 powód był obowiązany posiadać całą dokumentację fiskalną, w tym za okres od 1 stycznia 2011 do 19 kwietnia 2011 roku w formie papierowej, a po zmianie kasy rejestrującej (...) z zapisem kopi dokumentów fiskalnych na taśmie papierowej na kasę P. (...) z elektronicznym zapisem kopi dokumentów w formie elektronicznej, za okres od 20 kwietnia 2011 roku w formie elektronicznej.

W konsekwencji należy uznać, iż pomimo twierdzeń powoda – potwierdzanych także przed Sądem (k. 63), iż nie mógł on bez znajomości 6 cyfrowego kodu dokonać pełnej identyfikacji towaru zapisanych na dokumentach fiskalnych z okresu do 19 kwietnia 2011 roku, posiadał on pełne możliwości, aby udzielić żądanych przez Prezesa UOKiK informacji na podstawie dokumentów fiskalnych zapisanych w formie elektronicznej, zapisywanej od 20 kwietnia 2011 roku, tj. za większą część roku 2011 oraz cały rok 2012. Nadmienić przy tym należy, iż posiadał on także odpowiednie katalogi producentów za ten okres, a tym samym był w stanie skompletować wszystkie dane, aby wypełnić przedłożoną przez

Prezesa Urzędu tabelkę z pominięciem roku 2010, za który to nie posiadał obowiązku przechowywania dokumentacji fiskalnej.

Należy w tym miejscu podnieść, iż zdaniem Sądu, od przedsiębiorcy, a więc podmiotu prowadzącego działalność w sposób profesjonalny i zawodowy, wymaga się, aby podejmował odpowiednie działania, tak by w przypadku wymiany wykorzystywanego przez niego sprzętu, uczynić to w sposób umożliwiający wglądu do obowiązkowo posiadanej dokumentacji fiskalnej wraz z jej odczytaniem. Nie można zgodzić się z powodem, iż wymiana sprzętu komputerowego usprawiedliwiała go w kwestii niemożności odcyfrowania kodu jakim zostały opisane poszczególne towary. To na powodzie, jako profesjonalście ciąży obowiązek stworzenia takiej organizacji działalności, która wykluczyłaby możliwość utraty wglądu w treść posiadanej przez niego dokumentacji fiskalnej. Zaznaczenia wymaga przy tym, że przedsiębiorcy mają pełną swobodę w zakresie wyboru działań, które podejmą w tym celu, np. zachowanie wydruku wszystkich wcześniej stosowanych kodów wraz z przypisanym im znaczeniem, pozostawienie na stanie działającego wcześniej używanego sprzętu który umożliwiałby wgląd w program zapisujący dane, itp.

Nie sposób zgodzić się więc ze stanowiskiem przyjętym przez powoda, iż złożył on w sposób szczegółowy i wyczerpujący wyjaśnienia w sprawie, przez co nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania sankcji z art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik, gdyż sankcja ta może być nałożona wyłącznie w przypadku nieudzielenia przez przedsiębiorcę informacji lub udzielenia informacji nieprawdziwych albo wprowadzających w błąd.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni ugruntowany zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie pogląd, iż sankcjonowane w przepisie nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa UOKiK należy interpretować szeroko. Obejmuje ono nie tylko nie udzielenie informacji, ale także udzielenie informacji po terminie oraz udzielenie informacji niepełnych. W przywołanym w powyższych rozważaniach wyroku z 7 kwietnia 2004 roku (sygn. akt IIISK 31/04), Sąd Najwyższy podkreślił, że pojęcie „udzielenie informacji” jest istotnym elementem konstrukcyjnym ustawowego obowiązku przedsiębiorcy.

Nieuzasadnione okazało się również odwołanie w części dotyczącej nałożenia na powoda kary pieniężnej. Jak wynika z przytoczonego wcześniej art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik, jeżeli przedsiębiorca, chociażby nieумыślnie, nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa UOKiK na podstawie m.in. art. 50 ww. ustawy, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, Prezes Urzędu, może nałożyć na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro.

Powód nie wypełnił zobowiązania nałożonego przez Prezesa UOKiK w sposób określony w otrzymanych wezwaniach i zgodnie z przepisami ustawy, co skutkuje uznaniem, iż Prezes UOKiK był uprawniony do nałożenia na niego kary pieniężnej.

Wskazać należy, iż decyzje Prezesa UOKiK o nałożeniu kary pieniężnej na podstawie art. 106 są podejmowane w ramach uznania administracyjnego. Nakładanie kar pieniężnych odbywa się na zasadzie fakultatywności, a sama ustawa nie wskazuje, jakie okoliczności należy brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu albo o powstrzymaniu się od nałożenia kary.

Charakter uznaniowy mają także rozstrzygnięcia dotyczące wysokości nakładanej kary, przy czym należy określić ją przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych w art. 111 ustawy okik. W myśl tego przepisu przy ustalaniu wysokości nałożonej kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okoliczności samego naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie jej naruszenia, a także wpływ naruszenia na przebieg i termin zakończenia samego postępowania. Uzasadnienie każdej decyzji nakładającej karę powinno zawierać także dokładne wskazanie okoliczności obciążających i łagodzących, które wystąpiły w sprawie. Kara powinna także pozostawać we właściwej proporcji do potencjału ekonomicznego sprawcy oraz korzyści, jakie osiągnął lub zamierzał osiągnąć, przy czym sam fakt nieosiągnięcia korzyści, nie daje podstawy do stwierdzenia, że automatycznie należy od zastosowania kary odstąpić.

W niniejszej sprawie, Sąd w całości podziela argumentację pozwanego odnośnie wysokości nałożonej na powoda kary. W ocenie Sądu, Prezes UOKiK dokonał analizy wszystkich przesłanek, które winien wziąć pod uwagę zgodnie z art. 111 ustawy, mając na względzie, że kary pieniężne są instrumentem o charakterze prewencyjnym i dyscyplinującym, służącym wymuszaniu przestrzegania podstawowych obowiązków wynikających z przepisów ustawy.

Prezes UOKiK był uprawniony, z tytułu nieudzielenia informacji, do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, w maksymalnej wysokości 50 000 000 euro. Stosownie do art. 5 uokik wartość euro, o której mowa w art. 106 ww. ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary, który 31 grudnia 2013 roku wyniósł 4,15 zł. Tym samym pozwany prawidłowo wyliczył, iż ustalona kara w wysokości 750 euro stanowiła równowartość 3112,5 złotych.

Sąd stanął na stanowisku, że stan faktyczny sprawy uzasadniał nałożenie na powoda kary pieniężnej oraz ustalenie jej wymiaru w wysokości określonej w zaskarżonej decyzji. Kara określona w takiej wysokości jest, zdaniem Sądu, proporcjonalna do naruszenia przepisów uokik, a przy tym niezbyt wygórowana i sprawiedliwa oraz odpowiednia do stopnia zawinienia powoda. Sąd stoi na stanowisku, że w tak określonej wysokości, kara spełni swoje funkcje, a przede wszystkim funkcję dyscyplinującą, gdyż istnieje potencjalna możliwość jej nałożenia, a więc przedsiębiorca powinien tę okoliczność uwzględnić, jeżeli będzie chciał uchylić się od ustawowego obowiązku udzielania informacji, funkcję represyjną, gdyż nakładana jest za naruszenie ustawowego obowiązku udzielenia informacji, funkcję prewencyjną, gdyż ma zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcić do naruszania prawa zarówno przedsiębiorcę, który nie spełnił omawianego obowiązku, jak i innych przedsiębiorców, a także funkcję edukacyjną, gdyż stanowi jeden z elementów uświadamiania przedsiębiorców co do ich ustawowych obowiązków.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, którego wysokość ustalono na mocy § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Dariusz Dąbrowski